

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **105034** (13) **C2**
(51) МПК
C07D 211/90 (2006.01)
A61K 31/4422 (2006.01)

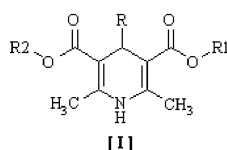
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

(21) Номер заявки:	а 2011 10839	(72) Винахідник(и):	Бісінієкс Егілс (LV), Дубурс Гунарс (LV), Стонанс Ілмарс (LV)
(22) Дата подання заявки:	11.03.2010	(73) Власник(и):	ГРІНДЕКС, Е ДЖОІНТ СТОК КОМПАНІ, 53, Krustpils street, LV-1057 Riga, Latvia (LV)
(24) Дата, з якої є чинними права на винахід:	10.04.2014	(74) Представник:	Гренчук Сергій Рудольфович, реєстр. №170
(31) Номер попередньої заявки відповідно до Паризької конвенції:	09154872.7, 09159197.4, 09173816.1	(56) Перелік документів, взятих до уваги експертизою:	US 4293700 A, 06.10.1981 ZIDERMANE A. A. ET AL.: "THE POTENTIATING EFFECT OF DISODIUM SALT OF 2 6 DIMETHYL-1 4- DIHYDROPYRIDINE-3 5- BISCARBONYLHYDROXYACETIC ACID ON THE ACTIVITY OF CERTAIN ANTITUMOR DRUGS" EKSPERIMENTAL NAA ONKOLOGIA - EXPERIMENTAL ONCOLOGY, KIEV, UU, vol. 9, no. 2, 1 January 1987 (1987-01-01) , pages 50-52, XP009119251 ISSN: 0204-3564 ULDRIKIS J. ET AL.: "1,4-Dihydropyridine derivatives as a means for potentiating the action of antitumor preparations" AKADEMIYA NAUK LATVIISKOI S.S.R. IZVESTIYA. SERIYA KHIMICHESKAYA, IZDEVEJS ZINATNE TURGENEVA, RIGA, LV, no. 1, 1 January 1983 (1983-01-01), pages 122-123, XP009116902 ISSN: 0002-3248
(32) Дата подання попередньої заявки відповідно до Паризької конвенції:	11.03.2009, 30.04.2009, 22.10.2009		
(33) Код держави-учасниці Паризької конвенції, до якої подано попередню заявку:	EP, EP, EP		
(41) Публікація відомостей про заявку:	10.11.2011, Бюл.№ 21		
(46) Публікація відомостей про видачу патенту:	10.04.2014, Бюл.№ 7		
(86) Номер та дата подання міжнародної заявки, поданої відповідно до Договору РСТ	PCT/EP2010/053094, 11.03.2010		

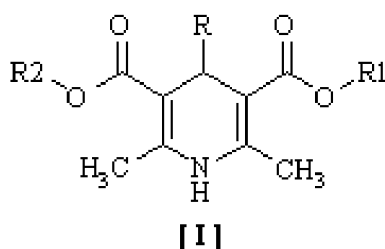
(54) ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМБІНАЦІЯ 5-ФТОРУРАЦИЛУ І ПОХІДНОГО 1,4-ДИГІДРОПІРИДИНУ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В ЛІКУВАННІ РАКУ**(57) Реферат:**

Нові сполуки типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти загальної формули (I), де R - це нижча алкільна група, що є метилом або етилом, а R1 і R2 - це натрію карбоксилат-метиловий ефір, які дають синергічний цитотоксичний ефект в комбінації з 5-фторурацилом.

UA 105034 C2

Даний винахід стосується нових водорозчинних сполук типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти, що мають загальну формулу I

де R – це нижча алкільна група, що є метилом або етилом;

5 R₁ і R₂ – це натрію карбоксилат-метиловий ефір.

Нові водорозчинні сполуки типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти загальної формули I мають синергічний цитотоксичний ефект в комбінації з 5-фторурацилом.

Рівень техніки

10 Рак є провідною причиною смерті тварин і людей. Значні зусилля спрямовувались і продовжують спрямовуватись на отримання активних і безпечних протипухлинних препаратів для введення пацієнтам, що страждають від раку. Проблема, яка вирішується даним винаходом, полягає в тому, щоб запропонувати додаткові сполуки для застосування в лікуванні раку.

15 5-Фторурацил (5-FU) є аналогом фторованого піримідину, який широко застосовувався в якості антиметаболічного протиракового препарату для лікування і паліативного ведення різних форм раку, включаючи колоректальний рак, рак підшлункової залози, рак молочної залози і рак шлунку. Його часто призначають суб'єктам, у яких рак вважається некурабельним. Не дивлячись на продемонстровану клінічну корисність, існує низка серйозних недоліків, пов'язаних з використанням 5-фторурацилу, які можуть обмежувати дозу і які можуть робити пацієнтів нездатними переносити лікування з використанням 5-фторурацилу.

20 В цій галузі відчувається суттєва потреба в нових сполуках, композиціях і методах для лікування раку з поліпшеними терапевтичними показаннями за рахунок потенціювання протиракової дії 5-фторурацилу.

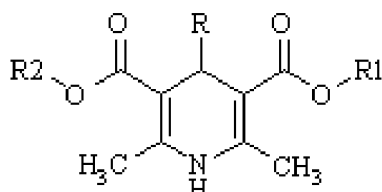
25 Динатрієва сіль карбоксилат-метилового ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти (Карбатон) з антиметастатичною активністю, яка описана в WO 80/00345 A (ИНСТИТУТ ОРГАНИЧЕСКОГО СИНТЕЗА) 06.03.1980, є сполукою, найбільш подібною до сполук типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти, що мають загальну формулу I.

30 Той самий Карбатон було описано у ZIDERMANE, A, et al. Потенціюючий вплив динатрієвої солі 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбоніл гідроксиоцтової (гліколевої) кислоти на активність різних протипухлинних препаратів. Eksp. Oncol. 1987, vol.9, no.2, p.50-2, де він застосовувався для зменшення токсичності циклофосфану у мишей і потенціював цитостатичну активність циклофосфану, 5-фторурацилу і арабінозил цитозину проти лейкемії P388, мишачої саркоми 37 і саркокарциноми Уолкера. Як описувалось, Карбатон не демонстрував протипухлинної активності.

35 В роботі ULDRİKIS, J., et al. Похідні 1,4-дигідропіридину як засіб для потенціювання дії протипухлинних препаратів. LATVIJAS PSR ZINATNU AKADEMIJAS VESTIS, KIMIJAS SERIJA. 1983, vol.1, p.122-123 описується, що динатрієва сіль карбоксилат-метилового ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти (Карбатон) підвищує протипухлинну активність 5-фторурацилу.

Суть винаходу

45 Метою даного винаходу є запропонувати сполуки, які ефективно і синергічно потенціювали б цитотоксичну дію 5-FU. Ця мета досягається за допомогою нових водорозчинних сполук типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти загальної формули I

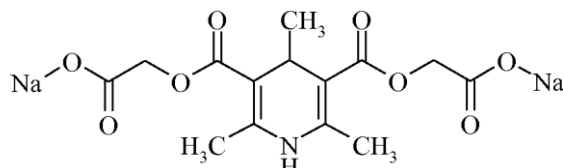
[I]

де R – це нижча алкільна група, така як метил або етил;

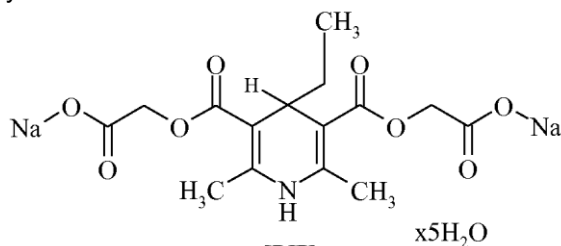
R₁ і R₂ – це натрію карбоксилат-метиловий ефір.

Сполуками згідно формули I є:

- 5   динатрієва сіль 2,4,6-триметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтова кислота формули IV

[IV]

- динатрієва сіль 4-етил-2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтова кислота формули VI

[VI]

10

Сполуки, що мають загальну формулу I, синергічно потенціюють цитотоксичну дію 5-FU і завдяки саме цій властивості сполуки загальної формули I можуть використовуватись в медицині. Сполуки загальної формули I можуть використовуватись як розчин для ін'єкції або як таблетки.

15

Метою даного винаходу є спосіб приготування вказаних сполук формули I.

Загальний процес для приготування сполук типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти включає конденсацію двох молекул похідного ефіру ацетооцтової кислоти, формальдегіду і аміаку з наступною обробкою гідроокисом натрію в етиловому спирті.

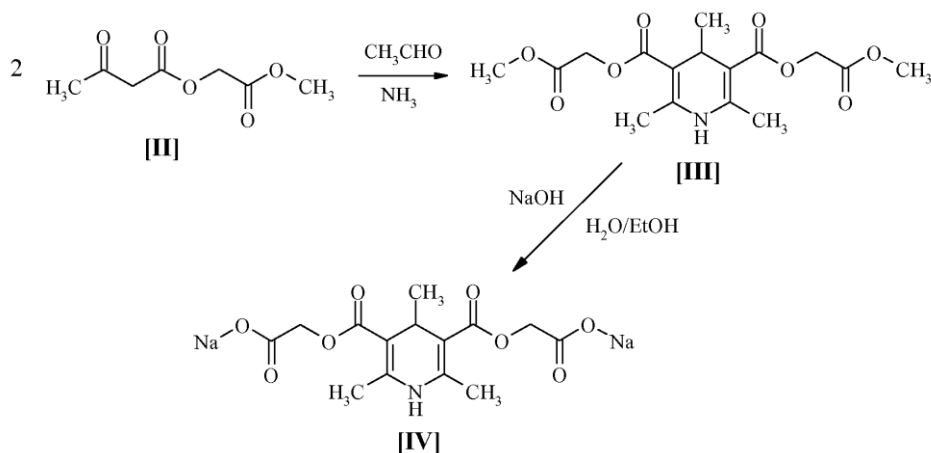
20

Даний винахід буде описаний більш докладно із залученням наступних не обмежуючих прикладів.

Кращий спосіб здійснення винаходу

Приклад 1

Приготування динатрієвої солі 2,4,6-триметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтової кислоти

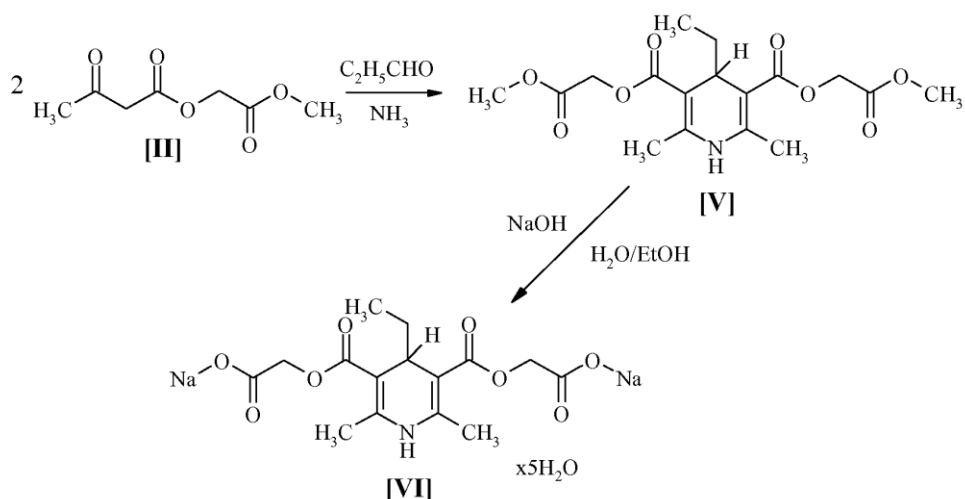
2-Метоксикарбоніл метиловий ефір ацетоацетату (2 моля) конденсували ацетальдегідом (1 моль) і аміаком (1 моль). Після цього 2,4,6-триметил-3,5-біс(метоксикарбонілметоксикарбоніл)-1,4-дигідропіридин обробляють гідроокисом натрію в етиловому спирті.

5 Динатрієву сіль 2,4,6-триметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтової кислоти висушили при температурі оточуючого середовища. Вихід 76 %. Температура плавлення 278-280°C.

¹H-ЯМР спектр (400 МГц, CDCl₃) δ: 0,90 (3H, d, J=6,5 Гц, 4-CH₃); 2,19 (6H, s, 2,6-CH₃); 3,76 (1H, kv, J=6,5 Гц, 4-H); 4,15 і 4,23 (4H, АВ кватет, J=16 Гц, 3,5-COOCH₂CO); 8,56 (1H, pl.s, NH).

10 Приклад 2

Приготування динатрієвої солі 4-етил-2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтової кислоти

15 2-Метоксикарбоніл метиловий ефір ацетоацетату (2 моля) конденсували з використанням пропіональдегіду (1 моль) і аміаку (1 моль). Після цього 4-етил-2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтову кислоту обробили гідроксидом натрію в етиловому спирті.

Динатрієву сіль 4-етил-2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтової кислоти висушили при температурі оточуючого середовища. Температура плавлення 65-67°C.

¹H-ЯМР спектр (400 МГц, DMSO, TMS) δ: 0,59 (3H, tr, CH₃); 1,23-1,24 (2H, m, CH₂CH₃); 2,17 (6H, s, 2,6-CH₃); 3,80 (1H, tr, 4-CH); 4,10 (4H, kv, -CH₂); 8,30 (1H, s, N-H).

20 Приклад 3

Нові сполуки типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти загальної формули I оцінювались на протиракову ефективність шляхом перевірки їх цитотоксичної дії на клітини раку молочної залози людини MDA-MB-435s in vitro окремо та в комбінації з 5-фторурацилом.

Клітинна культура і визначення життєздатності клітин

Клітини MDA-MB-435s засівали на 96-лункові планшети з модифікованим за способом Дульбекко живильним середовищем Ігла, яке містило 10 % фетальної бичачої сироватки, без антибіотиків і культивувалось впродовж 72 годин під дією різних концентрацій 5-фторурацилу і сполук типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти. Життєздатність клітин визначали за допомогою модифікованої проби на забарвлення кристалічним фіолетовим

(CVS), як її описано у [Segarman et al., 1985]. В короткому викладі: клітини фіксували 1 % глютаральдегідом впродовж 15 хвилин, промивали водою і фарбували 0,05 % кристалічним фіолетовим впродовж 15 хвилин при кімнатній температурі. Після видалення залишкового кристалічного фіолетового промиванням водопровідною водою барвник кристалічний фіолетовий вимивали буфером етиловий спирт: натрію цитрат (1:1) і вимірювали спектральну поглинальну здатність при 540 нм з використанням зчитувального пристрою для мікропланшетів.

Величини IC_{50} , які відповідають концентрації сполук, що викликає 50 % зменшення життєздатності клітин, обчислювались для індивідуальних сполук та їх комбінацій, як показано в Таблиці 1.

Результати IC_{50} комбінованої обробки сполуками типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти загальної формули I і 5-FU підсумовано в Таблиці 1.

Комбінація сполук		IC_{50}	
Сполука 1	Сполука 2	Сполука 1 [мкМ]	Сполука 2 [мкМ]
5-FU	-	30	-
-	Карбонат	-	1315
-	Динатрієва сіль 4-етил-2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтова кислота	-	>2104
-	Динатрієва сіль 2,4,6-триметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтова кислота	-	>2694
5-FU	Карбонат	6,7	0,67
5-FU	Динатрієва сіль 4-етил-2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтова кислота	3,7	0,37
5-FU	Динатрієва сіль 2,4,6-триметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтова кислота	1,4	0,14

Таблиця 1

IC_{50} для 5-фторурацилу, динатрієвої солі карбоксилат-метилового ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти (Карбонату) і сполук типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти загальної формули I та їх комбінації (в молярному співвідношенні 10:1) як показник впливу на життєздатність клітин раку молочної залози людини MDA-MB-435s in vitro

Порівняльні експериментальні результати були одержані при використанні динатрієвої солі карбоксилат-метилового ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти (Карбонату) – окремо і в комбінації з 5-FU. Карбонат синергічно потенціює цитотоксичний ефект 5-FU в клітинах раку молочної залози людини MDA-MB-435s, але не так ефективно, як динатрієва сіль 2,4,6-триметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтова кислота та динатрієва сіль 4-етил-2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біс-карбонілоксиоцтова кислота, як показано в Таблиці 1.

Можливою фармацевтичною композицією для орального застосування, яка ілюструє, але не вичерпує даний винахід, є наступна рецептура для одержання таблеток:

Сполука формули I	1 мг
5-Фторурацил	10 мг
Крохмаль	20 мг
Тальк	10 мг
Кальцію стеарат	1 мг

Таблиця 2

Можливою фармацевтичною композицією для орального застосування, яка ілюструє, але не вичерпує даний винахід, є наступна рецептура для одержання капсул:

Сполука формули I	1 мг
5-Фторурацил	10 мг
Аеросил	5 мг

Лактоза	66 мг
Тальк	7 мг
Кальцію стеарат	3 мг

Таблиця 3

Можливою фармацевтичною композицією для орального застосування, яка ілюструє, але не вичерпує даний винахід, є наступна рецептура для отримання розчину та/або сиропу:

5

Сполука формули I	1 мг/мл
5-Фторурацил	10 мг/мл
Метил-р-гідроксибензоат	0,20-0,60 г
Пропіл-р-гідроксибензоат	0,01-0,1 г
Пропілен гліколь	6,15-8,30 г
Сорбіт	120,00-150,50 г
Гліцерин	10,00-15,00 г
Очищена вода	150 мл

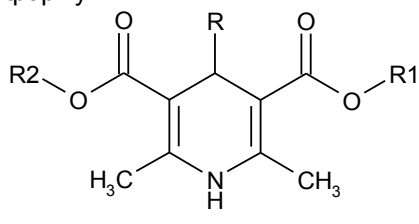
Таблиця

4

ФОРМУЛА ВИНАХОДУ

10

1. Сполука типу ефіру 2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-дикарбонової кислоти загальної формули I

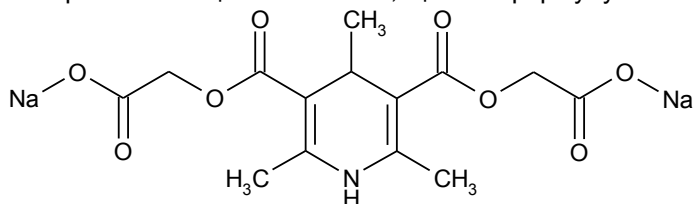
, [I]

де R - це нижча алкільна група, така як метил або етил;

15

R1 і R2 - це натрію карбоксилат-метиловий ефір.

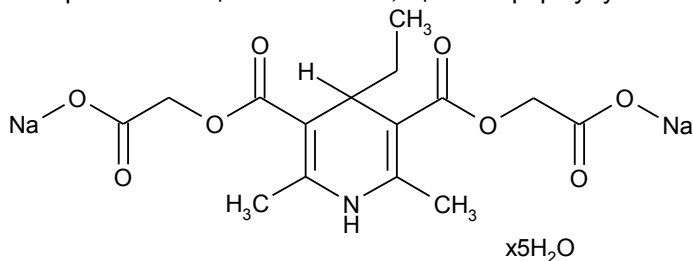
2. Сполука за пунктом 1, яка є динатрієвою сіллю 2,4,6-триметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біскарбонілоксіоцтової кислоти, що має формулу IV

[IV]

20

3. Сполука за пунктом 1, яка є динатрієвою сіллю 4-етил-2,6-диметил-1,4-дигідропіридин-3,5-біскарбонілоксіоцтової кислоти, що має формулу VI

[VI]

25

4. Сполука за будь-яким з пунктів 1-3 для використання як медикаменту.

5. Сполука за будь-яким з пунктів 1-3 для використання в лікуванні раку.

6. Застосування сполуки за будь-яким з пунктів 1-3 для виготовлення медикаменту для лікування раку.

7. Комбінаційний лікарський продукт, який містить сполуку за будь-яким з пунктів 1-3 і 5-фторурацил.
8. Комбінаційний лікарський продукт за пунктом 7, в якому переважне співвідношення активних інгредієнтів - сполуки за будь-яким з пунктів від 1 до 3 і 5-фторурацилу - становить від 1:100 до 100:1, а краще від 1:20 до 20:1, а найкраще 10:1.
- 5 9. Застосування комбінаційного лікарського продукту за пунктом 7 як медикаменту.
10. Застосування комбінаційного лікарського продукту за пунктом 7, який містить сполуку за будь-яким з пунктів 1-3 і 5-фторурацил, для виготовлення медикаментів для лікування раку.
- 10 11. Фармацевтична композиція, яка містить комбінаційний лікарський продукт за пунктом 7 разом з фармацевтично прийнятним розріджувачем або носієм.

Комп'ютерна верстка А. Крижанівський

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601